VİOP Komisyonu ve Bekletici Dava

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Bölge Adliye Mahkemesi İstanbul BAM 16. Hukuk Dairesi	25.12.2025	Kaldırma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2024/700	2025/1701	İİK 67, HMK 165, HMK 353/1-a-6

ÖZET

Aracı kurumun VİOP komisyon alacağı için açtığı itirazın iptali davasında ilk derece kısmi kabul kararı verdi. Daire, aynı sözleşmeye dayanan 11,3 milyon TL'lik takas yükümlülüğü davasıyla bağlantı ek raporla araştırılmadan bekletici mesele talebi değerlendirilemeyeceği için kararı kaldırdı.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/viop-komisyon-alacagi-bekletici-dava-bam-2025-1701/ →

Karar metni

Adalet Bakanlığı Bedesten sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

T.C.

İSTANBUL

BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ

16. HUKUK DAİRESİ

TÜRKMİLLETİADINA

İSTİNAFKARARI

DOSYA NO: 2024/700 Esas

KARAR NO : 2025/1701

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ: İSTANBUL 12. ASLİYE TİCARET MAHKEMESİ

TARİHİ: 08/02/2024

NUMARASI : 2020/28 Esas, 2024/67 Karar

DAVANIN KONUSU: İtirazın İptali (Ticari Nitelikteki Hizmet Sözleşmesinden Kaynaklanan)

KARAR TARİHİ: 25/12/2025

İstinaf incelemesi için dairemize gönderilen dosyanın ilk incelemesi tamamlanmış olmakla, HMK 353. Maddesi gereğince dosya içeriğine göre duruşma yapılmasına gerek görülmeden dosya üzerinde yapılan inceleme sonucu;

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

TARAFLARIN İDDİA VE SAVUNMALARININ ÖZETİ

DAVA:

Davacı vekili dava dilekçesinde; davalı ile müvekkili şirket arasında Sermaye Piyasası Araçları Alım Satım Aracılığı Çerçeve Sözleşmesi ve eki ayrılmaz parçası Vadeli İşlemler ve Opsiyon Piyasasına İlişkin Risk ve Fiyat Bilgilendirme Formu imzalandığını, davalının tüm işlemlerinin gerçekleştiğini, davalıya ait 16.07.2018 ile 15.05.2019 tarih aralığı ... Cari Hesap Ekstresini dilekçe ekinde sunduklarını, davalının müvekkil şirkete komisyon borcu olarak 44.188,33 TL borcu doğduğunu, davalının itirazının haksız olduğunu, sözleşmenin Ücret ve Kesintiler başlığını taşıyan 7.Maddesine göre “yapılan her işlemde (alım-satım) Kurum Azami 1000/1.05 oranında komisyon tahsilatı yapar. BSMV oranı işlemden kesilen komisyonun %65'idir” hükmünü içerdiğini, taraflar arasındaki görüşmelerin CD içerisinde sunulduğunu aynı şekilde sözleşmenin 16.1. Maddesi "aracı kurum veya banka iş bu sözleşme kapsamında verdiği hizmetler için aracı kurum ve banka tarafından belirlenen genel tarifelere veya karşılıklı olarak yapılan anlaşmaya göre oransal veya maktu komisyon tutarlarının ve/veya kürtaj ücretlerini müşterinin banka nezdindeki hesabına borç kaydedilecektir” hükmünün olduğunu ileri sürerek takibe yapılan itirazın iptalini ve davalının icra inkar tazminatına mahkum edilmesini talep etmiştir.

CEVAP:

Davalı vekili cevap dilekçesinde; davacının yapmış olduğu icra takibine itiraz ettiklerinİ, davacının kötüniyetli olduğunu, davacının müvekkiline yanlış bilgi vermesi sebebi ile yüksek oranda zarar etmesine neden olduklarını, İstanbul 8 ATM'de açılan tazminat davasının derdest olduğunu, davacının mevzuata, Yatırım Kuruluşlarının Faaliyet ve Faaliyet Esasları Hakkında 111.39.1 no'lu tebliğin 56. Maddesine aykırı davrandıklarını ileri sürerek davanın reddine ve davacı tarafın tazminata mahkum edilmesine karar verilmesini talep etmiştir.

İLK DERECE MAHKEMESİNİN KARARI:

"...Tüm dosya kapsamına göre, taraflar arasında ticari ilişkinin mevcut olduğu, alacağın davalıya fatura edildiği ancak davalı tarafından davacı şirkete ödemede bulunulmadığı,bunun üzerine İstanbul 11. İcra müdürlüğünün ... sayılı dosyası ile takip yapıldığı, itiraz üzerine takibin durduğu, davanın İ.İ.K nun 67. Maddesi gereğince bir yıllık hak düşürücü süre içerisinde açıldığı, taraflar arasında 16/07/2018 tarihinde yatırım danışmanlığı formu ve yatırım danışmanlığı sözleşmesinin imzalandığı, taraflar arasında imzalanan bu sözleşmenin sermaye piyasası araçları alım-satım aracılığı çerçeve sözleşmesinin ücret komisyon vergi ve masraflar başlığını taşıyan 16/1 maddesi

uyarınca " .... Aracı kurum veya bankanın sözleşme kapsamında verdiği hizmetler için.... Belirlenen tarifelere veya karşılıklı olarak yapılan anlaşmaya göre oransal veya maddi komisyon tutarlarının ve/veya kürtaj ücretlerinin müşterinin banka nezdindeki hesabına borç kaydedilecektir." hükmünü kararlaştırdıkları ayrıca vadeli işlemler ve opsiyon piyasasına ilişkin risk ve fiyat bilgilendirme formunun ücret ve kesintiler başlığını taşıyan hükme göre yapılan her işlemde kurum azami binde 1,05 oranında komisyon tahsilatı yapan BSMV oranı işlemden kesilen komisyonu %5'tir. Hükmünü düzenledikleri taraflar arasında imzalanan sözleşmenin bu hükümleri uyarınca bilirkişinin ticari defter ve belgeler üzerinde yaptığı inceleme hususu da dikkate alındığında belirlenen alacak oranı kadar talebin kabul edildiği fazlaya ilişkin talebin ise reddine karar verildiği, her ne kadar davalı taraf irade sakatlığı itirazını ileri sürmüş ise de yapılan işin niteliği ve davalı tarafça davalı ile varılan anlaşma çerçevesinde işlem yapması ve irade sakatlığı hallerine işaret edebilecek somut bir durumun da bulunmadığı görüldüğünden davalının bu itirazının mahkememizce dikkate alınmadığı, bilirkişi kök ve ek raporlarında borçlu olduğunun da belirlendiği ve mahkememizce aldırılan raporun uygulama ve mevzuata göre yerinde olup hükme esas alınmaya elverişli olduğu ve davalının itirazında haksız olduğu kanaatine varıldığından, takibin 41.189,27 TL üzerinden devamı ile itirazın iptaline karar verilmiştir." gerekçeleri ile;-Davacının davasının kısmen kabul kısmen reddi ile, davalının İstanbul 11.İcra Müdürlüğü'nün ... Esas sayılı icra dosyasında 41.189,27 TL'ye ilişkin yapmış olduğu itirazın iptali ile takibin aynen devamına, fazlaya ilişkin talebin reddine," Şeklinde karar vermiştir.

İSTİNAF İSTEMİ:

Davacı vekili istinaf isteminde özetle; ilk bilirkişi heyetinin kesin kanaatinin davacıya yatırım danışmanlığı hizmeti verilmediği ve istenilen komisyonun usule sözleşmeye ve yasaya uygun olduğu yönünde olduğunu, diğer raporların da içerik olarak aynı olduğunu, önceki bilirkişi heyet raporundan farklı olarak, takip öncesi faiz yönünden davacının temerrüde düşürülmemiş olduğunu beyan etmiş, yerel mahkemenin ilk raporda olmayan, davacı tarafından hiç bir zaman dile getirilmemiş itiraza uğramamış olan bu konuda ikinci bilirkişi görüşüne göre karar vermiş olduğunu,Temerrüt esasları sözleşmenin genel hükümlerinde davacıya bildirildiğini, davalının temerrüde düşmüş durumda olduğunu, davalıya sms ile ödeme bildirimleri yapılmış olduğunu, sözleşme hükümleri kabul edilmese dahi davacıya bildirim sms ile yapılarak davacı temerrüde düşürülmüş olduğunu, davalı tarafın dava sürecinde, takip öncesindeki faiz bakımından itirazda bulunmamış, takip öncesinde temerrüde itiraz da etmemiş olduğunu belirterek kararın kaldırılmasını davanın kabulünü talep etmiştir.Davalı vekili istinaf isteminde özetle;Emsal karara ve talebe rağmen telefon kayıtları tam olarak incelenmediğini, İstanbul 14. ATM'nin 2019/347 Esas sayılı davasında aynı ses kayıtları ile ilgili olarak; mahkeme hakimi tarafından keşif tutanağı ile bu durum tespit edildiğini, bilirkişi raporlarında ve gerekçeli kararda; sözleşmenin genel işlem şartlarına, ahlaka, kamu düzenine aykırılığı ve çerçeve sözleşmenin, uluslararası standart sözleşme şablonlarına uygunluğunun tartışılmadığını, mevzuat hükümleri doğrultusunda uygunluk testi yapılıp yapılmadığı konusuna bilirkişi raporu ve gerekçeli kararda değinilmediğini, bilirkişi ek raporunda anlaşılamaz bir biçimde "sözleşme imzalayan ve yüksek tutarlı işlem yapan herkesin ... konusunda yeterli olacağı " gibi bir kanaat bildirildiğini, Davacının müvekkilinin kararını etkileyecek yorum ve yönlendirmelerde bulunduğu'na yönelik itirazların incelenmediğini, ses kayıtları

incelenmeden bilirkişilerin ve mahkemenin bu konuda değerlendirme yapamayacağını, davacının hatalı işlem ve uygulamaları ile hesabın eksi bakiyeye düştüğüne ilişkin savunmaların değerlendirilmediğini, Müvekkilinin sahip olduğu mevduat nedeniyle ... işlemlerinde ödeyeceği komisyon oranının taraflar arasında onbinde iki olarak belirlendiği, bunun telefon kayıtları ile hesap dökümünün incelenmesi ile tespit edilebileceğini, fakat bilirkişilerce bu yönde bir inceleme yapılmadığını, aracı kurumlarca; belli bir mevduata sahip olan veya yatırım hesaplarında belli bir hacim miktarına ulaşan müşterilere komisyon indirimi yapıldığı sermaye piyasalarında işlem yapan herkes tarafından bilinebilecek bir husus olmasına rağmen ihtisas alanı sermaye piyasası olan bilirkişilerce bu durumun değerlendirilmediğini, rapor ve ek raporların hüküm vermeye elverişli olmadığını, yeni bir bilirkişi incelemesi yapılmamış olması usul ve yasaya aykırı olduğunu, bilirkişi raporunda davalı personelinin yetersizliği konusu hiç değerlendirilmediğini, davalı aracı kurumun çalıştırdığı personelin yeterliliği açısından somut olaya baktığımızda; kurum çalışanın, piyasalarla ilgili bilgileri ve tavan-taban kavramlarını bilmediği, müşteri ile aynı anda duyup öğrendiği, böylece davalının işin gerektirdiği uzmanlığı bulunmayan personel istihdam ettiği anlaşıldığını, İstanbul 14.Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 2019/347 Esas sayılı dosyasının kesinleşmesinin bekletici mesele yapılması gerektiğini, asıl alacağın varlığı tespit edilmeden işlemlerle ilgili komisyon ve faize hükmedildiğini, rapora itirazların değerlendirilmediğini belirterek kararın kaldırılmasını talep etmiştir.

GEREKÇE

Dava, itirazın iptali istemine ilişkindir.İlk derece mahkemesince davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir. Bu karara karşı davacı vekili ve davalı vekili yasal süresi içinde istinaf kanun yoluna başvurmuştur.İstinaf incelemesi, HMK'nın 355. maddesi gereğince, ileri sürülen istinaf başvuru nedenleri ve kamu düzeni yönüyle sınırlı olarak yapılmıştır.Davalı vekili istinafında; tarafları aynı olan ve aynı işlemler ile ilgili açılmış olan davaların birleştirilmesi yahut bekletici mesele yapılması gerektiğini, henüz asıl alacağın varlığı tespit edilmemişken komisyon ve faize hükmedilmesinin hatalı olduğunu belirtmiş ve İstanbul 14.Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 2019/347 Esas sayılı dosyasının bekletici mesele yapılmamasının hatalı olduğunu ileri sürmüş olmakla öncelikle bu hususun incelenmesi gerekli görülmüştür.Somut uyuşmazlığa esas; İstanbul 11.İcra Dairesi'nin ... Esas sayılı dosyası incelendiğinde takibin sebebinin; "16.07.2018 Tarihli Sermaye piyasası araçları alım satım aracılığıyla çerçeve sözleşmesi komisyon alacağı" olarak belirtildiği, takip talebi ekinde 16.07.2018-15.05.2019 VIOP cari hesap ekstresinin yer aldığı görülmektedir.İstanbul 14.Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 2019/347 Esas sayılı dosyasının Uyap'taki evrakları incelendiğinde; tarafların aynı olduğu, davanın İstanbul 5.İcra Dairesi'nin 2018/30166 Esas sayılı dosya yönünden itirazın iptali istemine ilişkin olduğu, dava dilekçesine göre 16.07.2018 Tarihli Sermaye piyasası araçları alım satım aracılığıyla çerçeve sözleşmesine dayanıldığı, 13.08.2018 Tarihinde davalı yanca Takasbank'a 11.310.754,38TL takas yükümlülüğünün karşılanmamış olması nedeni ile alacaklı olduğunun iddia edildiği anlaşılmıştır.Bilirkişiler kök raporlarında; "yapılan her işlemde (alım-satım) kurum azami binde 1.05 oranında komisyon tahsilatı yapar. BSMV oranı işlemden kesilen komisyonun %5'idir" şeklindeki hüküm gereğince hesaplama yapıldığına yer vermişler ise de; raporda yer verilen cari hesap ekstresinde 10.08.2018 ve 13.08.2018 valör tarihli pek çok komisyon kesinti tutarı yer almaktadır. Kök rapor içeriğinden komisyon alacağı iddiasının İstanbul

14.Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 2019/347 Esas sayılı dosyasına konu alacak iddiası üzerinden hesaplanıp hesaplanmadığı anlaşılamamaktadır. Mahkemece İstanbul 14.Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 2019/347 Esas sayılı dosyanın da dikkate alınarak ek rapor alınmasına karar verilmiş ise de; ek raporlarda da iş bu davaya konu komisyon alacağı iddiasının İstanbul 14.Asliye Ticaret Mahkemesi'ndeki dosyadaki asıl alacak ile bağlantılı olup olmadığı yönünde herhangi bir görüş belirtilmemiş, ek rapor bu yönü ile Dairemizce de denetlenememiştir.Açıklanan nedenle davalı vekilinin istinaf isteminin kısmen kabulüne, iş bu davaya konu takip alacağının, İstanbul 14.Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 2019/347 Esas sayılı dosyasına esas takip dosyası ile bağlantılı olup olmadığı, komisyon alacağı iddiasının ilgili dosyaya konu alacaktan kaynaklanıp kaynaklanmadığı hususunda denetime elverişli ek rapor alınarak bekletici mesele talebi yönünden değerlendirme yapılması gerekirken eksik inceleme ile karar verilmesi yerinde görülmemiş, HMK 353/1-a-6 maddesi gereğince ilk derece mahkemesinin kararının kaldırılmasına, kaldırma sebebine göre davalı vekilinin sair istinaf istemleri ile davacı vekilinin istinaf isteminin bu aşamada incelenmesine yer olmadığına karar vermek gerekmiştir.

HÜKÜM: Yukarıda açıklanan nedenlerle;

1-Davalı vekilinin istinaf isteminin KISMEN KABULÜNE,-Davacı vekilinin istinaf isteminin bu aşamada incelenmesine YER OLMADIĞINA,2-İstanbul 12. Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 08/02/2024 tarih, 2020/28 Esas, 2024/67 Karar sayılı kararının KALDIRILMASINA, 3-Yukarıda gerekçede belirtildiği şekilde yargılamaya kaldığı yerden devam edilmek üzere dosyanın ilk derece mahkemesine İADESİNE,4-İstinaf peşin harçlarının talepleri halinde taraflara iadesine,

5-İstinaf aşamasında davacı tarafından yapılan yargılama gideri olan 1.169,40 TL istinaf yoluna başvurma harcı ile 254TL posta masrafı olmak üzere toplam 1.423,40TL'nin davalıdan alınarak davacıya verilmesine,-İstinaf aşamasında davalı tarafından yapılan yargılama gideri olan 1.169,40 TL istinaf yoluna başvurma harcının davacıdan alınarak davalıya verilmesine,6-İstinaf incelemesi duruşmalı yapılmadığından vekalet ücreti takdirine yer olmadığına, Dair, dosya üzerinden yapılan inceleme sonunda, HMK'nun 353/1-a-6 maddesi uyarınca oy birliğiyle kesin olarak karar verildi.25/12/2025